

Musik er gr for en c

Alex Ahrendtsen (1967) er medlem af Folketinget for Dansk Folkeparti (DF) siden 2011. Cand.mag. i dansk, litteratur, religion og oldgræsk, Odense Universitet 1989-1996. Kulturordfører og folkeskoleordfører fra 2011. DF og Alex Ahrendtsen har gennem flere år bl.a. haft fokus på musikundervisningen i folkeskolen og i læreruddannelsen. DF var initiativtager til, at der kom en ekstra musiktime i 1. og 5. klasse ved den seneste folkeskolereform og var også arkitekt bag formuleringerne om, at undervisningsfaget i musik på læreruddannelsen skulle samarbejde med konservatoriet i forbindelse med etableringen af LU13. Senest har DF sat fokus på musikundervisning af børn i folke- og musikskolen og uddannelsen af musikundervisere i to forslag "Mere praksisfaglighed i Folkeskolen" - kortlink.dk/ueh2 og "Musik skal nå alle" - kortlink.dk/uegz. Læs mere om Alex Ahrendtsen på aahr.dk

Grundlaget for god skolegang

Hvilke oplevelser har du fra musikundervisningen fra din folkeskoletid?

Der var ikke ret meget musik i min folkeskole. Fra min tid på Dalby Skole husker jeg ikke ret meget fra musikundervisningen. Vi fik en ny dansklærer i 7. klasse, som spillede guitar. Han oprettede frivillig undervisning efter skoletid, og vi var en del drenge, som syntes, det var rigtig spændende. Han betød virkelig meget for os. Der var selvfølgelig også musikskole; men det var mest blokfløjte, og det interesserede jeg mig ikke så meget for. Da jeg skiftede til den store kommuneskole i 8. klasse, fik jeg guitarundervisning som valgfag; men læreren havde et lavere niveau end den anden, så motivationen for at gå hos ham var ikke særlig stor. På gymnasiet havde vi musikundervisning, hvor der var en meget dygtig musiklærer. Hun sagde en dag til mig: "Alex, du kan synge." Derefter begyndte jeg at synge i kirkekor, senere en barbershop-kvartet, og efterhånden fik jeg lært at spille lidt klaver. Der har altså ikke været nogen systematik i den musik, jeg er stødt på under min skolegang; det hele har været lidt tilfældigt. Det er blandt andet en del af baggrunden for min motivation for at gøre noget ved musikundervisningen i folkeskolen.

Hvad har dine musikalske oplevelser betydet for dig?

Det var en stor overvindelse for mig at troppe op til Kristkirkens kor i Kolding for første gang. Det er selvfølgelig trykt at synge sammen med andre; men de, jeg sang sammen med, var meget erfarne, og jeg kendte ikke til noder; så jeg var helt på bar bund. Da jeg senere blev spurgt, om jeg ville synge med

i en barbershop-kvartet, var det endnu sværere og angstprovokerende, fordi de, jeg sang med, kunne meget mere end mig. Efterhånden fik jeg dog lært at synge fire-femstemmigt sammen med de andre. Sidenhen har jeg sunget, når lejlighed har budt sig, og jeg har skrevet nogle kanoner sammen med en god ven, der er komponist, hvor jeg skrev teksten, og han musikken.

Musik støtter fællesskabet

Hvad betyder musik for børn og unge?

Musik er mange ting. Musik er et dannelsesfag, som både støtter fællesskabet, selvdisciplin, indlæring og kultur. Igennem musik kan man få adgang til tusinde års europæisk musikhistorie. Musik er fællesskabsorienteret, fordi man godt kan synge selv; men det er altid sjovere og mere lærerigt, når man er sammen med andre. Musik er disciplinerende, fordi det er et håndværk, som skal øves og trænes, før end det kan mestres. For at lære musik skal man øve sig, både alene og sammen med andre, og derigennem disciplinerer det indlæringen. Musik kan som en af få ting påvirke indlæringen. Man ved fra forskning, at musik forbedrer arbejdshukommelsen, hvilket har en stor betydning i skolesammenhænge. Men musik er ikke kun disse håndgribelige elementer. Musik er et ordløst sprog, som udtrykker alle de følelser, der er svære at udtrykke gennem ord. Derfor kan musik gå på tværs af de talte sprog og tale direkte til følelserne og hjertet. Den ikke-verbale kommunikation er utrolig vigtig, særligt i et samfund som i dag, hvor vi intellektualiserer og bogliggør alting. Musik er, for mig at se, selve grundlaget for at skabe en god

🎵 Musik er et ordløst sprog, som udtrykker alle de følelser, der er svære at udtrykke gennem ord. Derfor kan musik gå på tværs af de talte sprog og tale direkte til følelserne og hjertet.

Børn lærer at arbejde med skønhed, når vi sætter dem over for æstetiske processer. Musikken har udviklet sig i mange retninger og er ikke længere kun skønt, men også ufatteligt grimt – både inden for den klassiske og den rytmiske genre.

skolegang, fordi der er så mange gevinster knyttet til det. Der er ikke grænser for, hvad musik egentlig kan, og det er derfor, det har været mig uforståeligt, at det har været så svært at få styrket musik i undervisningssektoren.

Hvad tror du, at æstetiske arbejdsprocesser betyder for børn?

Musik er et æstetisk fag på linje med andre kunsthænder og derfor oplagt til at lære eleverne at arbejde med æstetik. Børn lærer at arbejde med skønhed, når vi sætter dem over for æstetiske processer. Musikken har udviklet sig i mange retninger og er ikke længere kun skønt, men også ufatteligt grimt – både inden for den klassiske og den rytmiske genre. Det er selvfølgelig en æstetisk dimension i sig selv og oplagt for lærerne netop at tage denne diskussion med eleverne, så de forholder sig til, hvad der er godt og skidt, og dermed også gøre musik til et fag med fokus på det æstetiske.

Kan man synge sammen, kan man også arbejde sammen

Hvad tror du, at det musikalske fællesskab betyder for barnet, klassen og skolen?

Fællesskabet er afgørende, når man skal arbejde sammen med andre. Fællesskabsfølelsen udspringer til dels af respekt for hinanden, og at man kan lide hinanden. Musik kan netop danne grundlag for en sådan følelse af fællesskab med hinanden. Hvis man kan synge sammen, så kan man også arbejde

sammen. I Dansk Folkeparti synger vi ofte sammen inden gruppemøder, og det handler netop om fællesskabet og at huske hinanden på, at der er andet i verden end politik. Når vi synger sammen, vænner vi os til at overholde de fælles spilleregler: Synge på samme tid, synge de samme ord og synge den samme melodi i den samme rytme. Sådanne spilleregler gælder også i politisk arbejde, så ubevidst træner vi vores samarbejdsevner. Derudover er det også gavnligt for vores personlige og almene dannelse. Ved at synge ældre salmer og sange fra højskolesangbogen viderefører vi fællessang som tradition.

Talentklasser i musik

I forbindelse med folkeskolereformen fra 2014 opstod flere nye elementer for musikfaget, bl.a. samarbejdet med musikskoler samt oprettelsen af særlige talentklasser. Hvad er baggrunden for disse valg?

Først og fremmest kan jeg sige, at alle forandringerne for musik i folkeskolen er et aftryk af Dansk Folkepartis ønsker, som vi heldigvis mødte opbakning til. Dette gælder både den ekstra times musik, der er indført i 1. og 5. klasse, og muligheden for at få valgfag i musikundervisning.

I forhold til musikskolen lagde vi vægt på et gensidigt, forpligtende samarbejde. Før folkeskolereformen gik det forpligtende samarbejde kun i én retning, nemlig fra musikskolen til folkeskolen. Jeg ønskede, at det samarbejde skulle gå begge veje, fordi jeg anser dette som afgørende, hvis musikfa-

get skal løftes. Forslaget om oprettelsen af talentklasser har sit udgangspunkt i idrætstalentklasserne, som var en stor succes. Jeg tænkte, at det samme arbejde måtte kunne gøres med musik, og dermed animere flere til musik og synliggøre musikens særlige kvaliteter. Forsøget har været evalueret, og det har vist sig at være en fin lille succes. På den baggrund er det blevet forlænget med yderligere tre år, så vi kan få et bedre datagrundlag at træffe en beslutning på senere.

I vil gerne tilbyde musikskoleundervisning, hvor betalingen er afhængig af forældrenes indkomst. Hvorfor har I fokus på det?

Vi kan se, at de familier, der sender deres børn i musikskoler, hovedsageligt kommer fra middelklassen og opefter. Jeg opdagede det, da jeg talte med lederen af Odense Musikskole, Uffe Most, som kunne fortælle mig om denne overrepræsentation. Sidenhen har jeg fået bekræftet, at der er en social slagside hos musikskolerne. Der kan naturligvis være flere årsager til denne fordeling af elever, såsom traditioner og kultur i familien; men det er afgørende, at det ikke er pengene, som står i vejen. Derfor foreslår vi, at man betaler mindre, når man har en lav indkomst. De nuværende elever skal således ikke betale mere; men lavindkomstfamilier skal betale mindre. Det er vores håb, at det kan øge diversiteten på musikskolerne.

I andre lande, som vi normalvis sammenligner os med, er musikfaget til stede gennem hele skoletiden. Hvad tænker du om det?

Både i Sverige og England har man været rigtig dygtige til at gøre musik til en integreret del af skoletiden. Det har vi desværre ikke været ret gode til i Danmark. Det første skridt er nu taget ved at give kommunerne mulighed for at tilbyde på musik i udskoling. De kommuner og skoler, som i dag satser på musik, vil formentlig meget hurtigt gøre brug af dette tilbud; men der skal selvfølgelig være et fokus på at få alle med. Jeg synes, at der skal være mere musik i den danske skole, og det er et ønske, som jeg arbejder meget for at få opfyldt fra min plads i Folketinget.

Der kan være stor forskel på musik i folkeskolen. Der er skoler, hvor musik har en central rolle, og andre skoler, hvor musik underprioriteres, så der slet ikke leves op til de krav, der er på området. Hvordan kan man gøre musiktilbuddet mere ensartet?

Når musik ikke får lov at fylde nok, kan det skyldes flere ting. På nogle skoler kan det være ren nød – at man ikke har de lærerkræfter, der skal til. Andre ste-

der kan det tilskrives, at man ikke satser på musik og anser det for et uvæsentligt fag, som kan passe sig selv. Jeg håber, at den nye aftale om styrket praksisfaglighed kan være med til at afhjælpe problematikken. Her lægges musikfagene op i 7. og 8. klasse som en mulighed, hvilket ikke har været til stede før. Det er et gammelt ønske fra min side, og heldigvis støttet af forligskredsen. Vi skal vedtage loven til efteråret, og så kommer det til at gøre sig gældende fra næste år. Samtidig har vi i Dansk Folkeparti udarbejdet et nyt udspil "Musik skal nå alle", hvor vi foreslår en helt ny struktur for musiklæreruddannelsen.

Satse på musik

Ligesom der kan være stor forskel på musik i folkeskolen, er der det også på musikuddannelserne på de enkelte læreruddannelser. Ved LU13 blev musikfaget skåret voldsomt, bl.a. forsvandt kravet om instrumental- og sangundervisning. Derfor er situationen nu, at nogle læreruddannelser tilbyder instrumental- og sangundervisning, mens andre ikke gør. Hvad tænker du om en sådan udvikling?

Den problematik er netop baggrunden for, at vi har foreslået en helt ny struktur og en helt ny musiklæreruddannelse. Det er en uddannelse, som skal være rettet både mod musikundervisning i folke- og musikskolen. Det, vi foreslår, er, at musiklærere optages på konservatoriet, hvor de får tre års undervisning efterfulgt af to års didaktisk-pædagogisk undervisning på læreruddannelsen. Dermed bliver uddannelsen af fem års varighed, med sigte mod både at kunne undervise i folkeskolen og i musikskolen. Den uddannelsesmæssige baggrund vil danne grundlag for en tilværelse, hvor man kan have nok musikundervisning til et fuldtidsarbejde. Det kan enten være ved at arbejde deltid i henholdsvis folke- og musikskolen eller ved at oprettholde en musikkarriere som udøvende musiker ved siden af. Vores grundlæggende vision er virkelig at satse på musik i modsætning til i dag, hvor læreruddannelsen ikke er så forpligtet på musikdelen, som man har været tidligere. Vi ønsker at rette op på den situation, vi er endt i – også selvom det kan tage en hel generation at ændre på.

Hvad er jeres baggrund for at splitte læreruddannelsen op ved at flytte musiklæreruddannelsen delvist til konservatoriet?

Vi siger ikke, at uddannelsen fysisk skal flyttes til konservatoriet, men derimod at de første tre års uddannelse skal foregå på konservatorieniveau. Det

Forslaget om oprettelsen af talentklasser har sit udgangspunkt i idrætstalentklasserne, som var en stor succes.

Det vi foreslår er, at musiklærere optages på konservatoriet, hvor de får tre års undervisning efterfulgt af to års didaktisk-pædagogisk undervisning på læreruddannelsen. Dermed bliver uddannelsen af fem års varighed, med sigte mod både at kunne undervise i folkeskolen og i musikskolen.

Grundlæggende ønsker vi at bevare den almene musikundervisning i folkeskolen, hvor eleverne blandt andet lærer at synge, at spille efter noder, samt får et grundlæggende kendskab til musikhistorie.

kan sagtens foregå på læreruddannelsen; det skal bare ske i samarbejde med konservatorierne. Begrundelsen er, at musik som fag er afhængig af det gode håndværk. Hvis du ikke som musiklærer har det faglige niveau, der skal til, er det svært at få eleverne med. Det er dog ikke håndværket alene, og derfor knyttes to år til den didaktisk-pædagogiske overbygning, så man sammenlagt får håndværket og det pædagogiske. Ved at tilbyde et års længere uddannelse kommer de studerende op på kandidatniveau, og med det udspil vil vi forsøge at fremtidssikre musikfaget. Om det fungerer, må komme an på en prøve; men det er det mest ambitiøse, som har været spillet ud hidtil.

Sikre kvaliteten

Rent økonomisk vil jeres forslag koste en del. Hvorfor ikke bruge midlerne på at løfte læreruddannelsen op til tidligere tiders niveauer?

Det er også en mulighed; men så kommer vi ind i en kedelig uddannelsespolitisk dagsorden. Det interesserer mig ikke. Det, der interesserer mig, er kvaliteten af musiklærere og musikfaget, - hvordan vi sikrer denne kvalitet er mindre vigtigt. Hverken professionshøjskoler eller musikkonservatorier har selv budt ind med en løsning på problematikken; så nu kommer der et udspil herfra, og så må de relevante parter byde ind og udfordre udspillet på de punkter, hvor de finder det relevant.

Der er allerede gang i mange gode og stærke samarbejder mellem konservatoriet og læreruddannelsen. Hvorfor ikke styrke dette samarbejde frem for at omlægge hele uddannelsen?

Siden 2012, i kraft af aftalen om læreruddannelsen, har der været et krav om, at der skulle samarbejdes.

Jeg synes desværre, at det går meget langsomt. Jeg har ikke tålmodighed til at vente længere. Det er ikke sikkert, at denne 3+2 ordning bliver den endelige form; men det er vores udspil, og det vi tror på. Jeg har et møde med vores nye forskningsminister, Tommy Ahlers, efter sommerferien, og så forventer jeg, at han siger ja til at sætte et forudgående arbejde i gang. Her vil hele miljøet blive involveret, også professionshøjskolerne, fordi vi skal finde ud af, hvor uddannelsen skal ligge. Jeg ønsker bare, at vi får musiklærere, som har et niveau, der bliver løftet.

I jeres udspil har I også fokus på, hvordan musikken skal tilrettelægges i folkeskolen. Hvordan skal den forandres i forhold til nu?

Grundlæggende ønsker vi at bevare den almene musikundervisning i folkeskolen, hvor eleverne blandt andet lærer at synge, at spille efter noder samt får et grundlæggende kendskab til musikhistorie. Musik er et fag, hvor der er vigtige elementer, der skal læres. Vi ønsker dog at integrere musikken i folkeskolen i meget højere grad, end den er i dag. Som eksempel kan nævnes Steinerskolerne, hvor musik er en integreret del af al undervisning. Alle elever skal spille et instrument. Der er musikundervisning fra 1. klasse, og musik, sang og rytme bruges konsekvent i eksempelvis sprokundervisning. Skolerne har orkestre, kor og musikalske arrangementer som en helt naturlig del af det at gå i skole. Det er et udtryk for en skole, som virkelig satser på musik. Det er lige netop det, jeg ønsker, at alle skoler kommer til.

Musikalske forbilleder

I jeres udspil beskrives det, at alle mennesker fødes med musikalitet. Hvordan synes du, at denne medfødte musikalitet skal arbejdes med hos børn?

Som jeg har været inde på før, så arbejder vi bedst med musik ved at gøre det til en integreret del af skoletiden. Der skal være fast morgensang og dygtige musiklærere, som kan være musikalske forbilleder for eleverne. Musik skal inddrages i undervisningen af andre fag med kanonsang eller med sange på forskellige fremmedsprog. Jeg er ikke uddannet musikpædagog, så jeg kender desværre ikke til de tekniske detaljer om, hvordan man rent praktisk arbejder allerbedst med musik; men jeg har en stærk vision: Musikken skal inddrages så meget som muligt, hvilket er helt oplagt, når vi ved, at det netop er en iboende del af mennesket. 🎵

